

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

През 2020 г. в област Бургас годишният общ доход средно на лице от домакинство е 7 003 лв. и нараства с 17.7% спрямо 2019 година. За последните 5 години общият доход средно на лице от домакинство нараства с 52.5% (табл. 1.).

1. Общ доход и други средства на лице от домакинство по източници в област Бургас¹

Източници на доходи	2016		2019		2020	
	лв.	%	лв.	%	лв.	%
Общ доход	4592	100.0	(5952)	(100.0)	7003	100.0
Брутен общ доход	4485	97.7	(5587)	(93.9)	6719	95.9
Работна заплата	2266	49.4	(3164)	(53.2)	3785	54.0
Извън работната заплата	149	3.2	(7)	(0.1)	13	0.2
От самостоятелна заетост	216	4.7	(199)	(3.3)	484	6.9
От собственост	96	2.1	(54)	(0.9)	74	1.1
Пенсии	1637	35.7	(1826)	(30.7)	2122	30.3
Обезщетения за безработни	-	-	-	-	51	0.7
Семейни добавки за деца	39	0.8	(93)	(1.6)	95	1.4
Други обезщетения и помощи	77	1.7	(233)	(3.9)	76	1.1
Регулярни трансфери от други домакинства	5	0.1	(10)	(0.2)	20	0.3
Приходи от продажби	28	0.6	(85)	(1.4)	0	0.0
Други приходи	79	1.7	(280)	(4.7)	284	4.1
Изтеглени спестявания	274	x	(198)	x	158	x
Заеми и кредити	113	x	(23)	x	50	x
Общо	4979	x	(6173)	x	7210	x

През периода 2016 - 2020 г. са регистрирани следните по-важни изменения по отношение на източниците на общия доход средно на лице от домакинство:

- Доходът от работна заплата през 2020 г. е 3 785 лв. и се увеличава с 19.6% спрямо 2019 г., а нарастването му в сравнение с 2016 г. е с 67.0%;
- Доходите от пенсии за последната година са 2 122 лева. Те нарастват с 16.2% спрямо 2019 г. и с 29.6% в сравнение с 2016 година;
- Доходите от самостоятелна заетост през 2020 г. са 484 лв. и се увеличават 2.4 пъти спрямо 2019 г., а спрямо 2016 г. - 2.2 пъти.

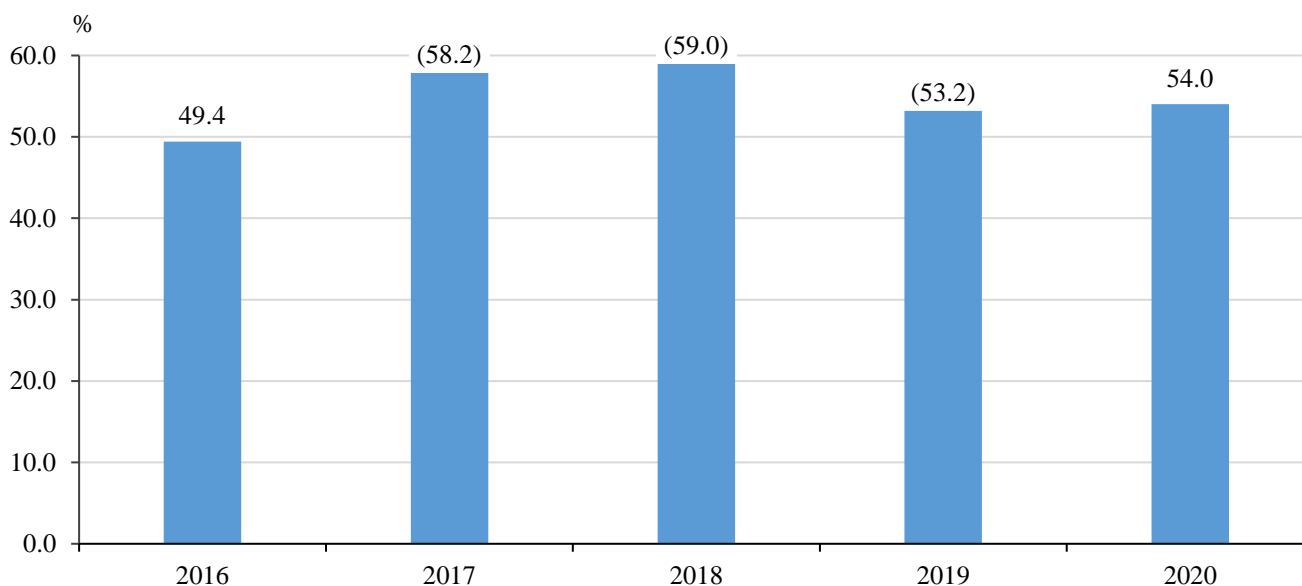
¹От 2017 г. в съответствие с правилата за надеждност на данните от извадкови изследвания, данните по области се публикуват със следните съкращения и символи:

() - получените стойности са с по-малка стохастична точност - оценка между 10.1 и 15.0% грешка.

- Доходът от трудова заетост извън работната заплата за последната година е 13 лв. и се увеличава с 85.7% спрямо 2019 г., докато спрямо 2016 г. намалява с 91.3%;
- Доходите от другите социални трансфери (обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) през 2020 г. са 222 лева. Те намаляват с 31.9% спрямо 2019 г., докато спрямо 2016 г. се увеличават с 91.4%.

В структурата на общия доход с най-висок относителен дял е работната заплата. През 2020 г. той е 54.0%, което е с 0.8 процентни пункта повече в сравнение с 2019 г., а в сравнение с 2016 г. - с 4.6 процентни пункта.

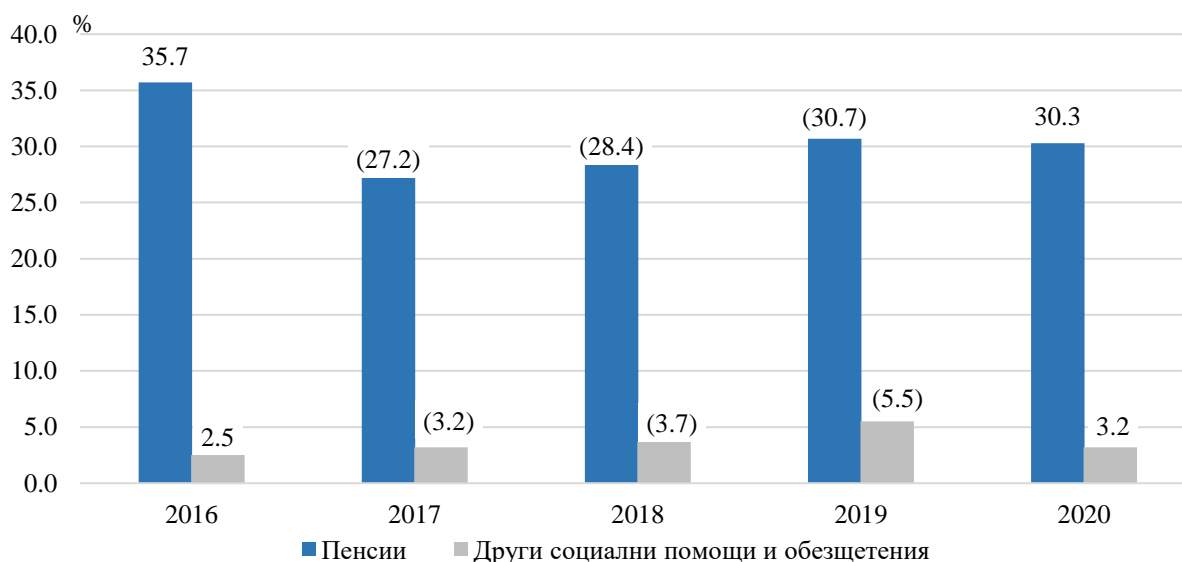
Фиг. 1. Относителният дял на дохода от работна заплата в общия доход на домакинствата в област Бургас

Доходите от всички социални трансфери (пенсии, обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) формират 33.5% от общия доход на домакинствата през 2020 година.

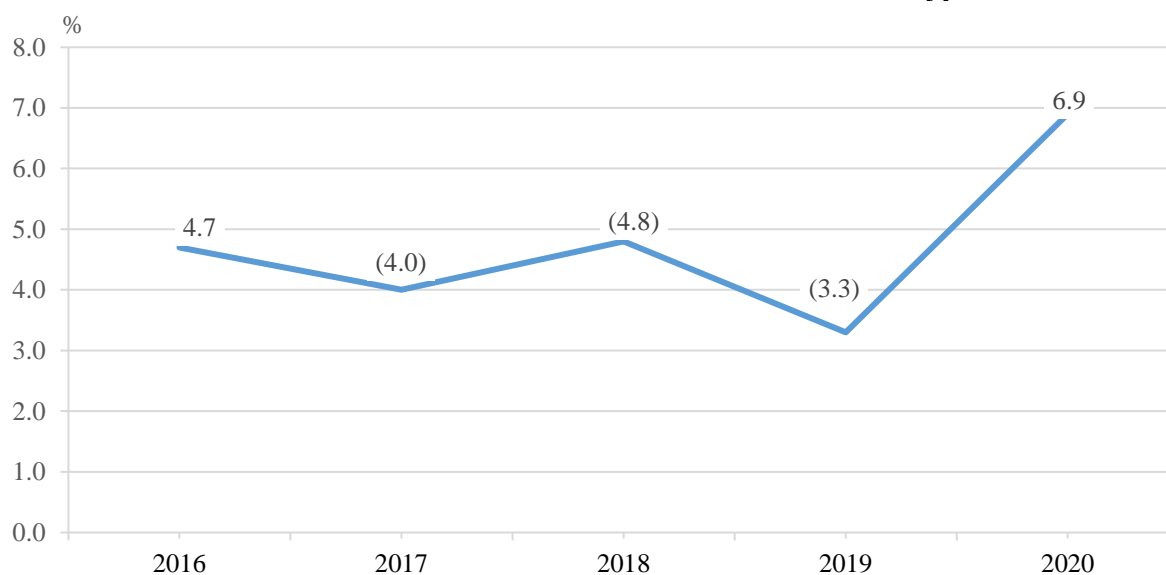
От получените социални трансфери с най-висок относителен дял в общия доход на домакинствата са доходите от пенсии - 30.3%, който е с 0.4 процентни пункта по-малко в сравнение с 2019 г., а в сравнение с 2016 г. - с 5.4 процентни пункта.

Фиг. 2. Относителният дял на дохода от пенсии и други социални трансфери в общия доход на домакинствата в област Бургас

През 2020 г. относителният дял на доходите на домакинствата от самостоятелна заетост в общия доход на домакинствата е 6.9% и се увеличава с 3.6 процентни пункта в сравнение с 2019 г. и с 2.2 процентни пункта спрямо 2016 година.

Фиг. 3. Относителният дял на дохода от самостоятелна заетост в общия доход на домакинствата в област Бургас

Относителният дял на дохода от трудова дейност извън работната заплата е 0.2% и се увеличава спрямо 2019 г. с 0.1 процентни пункта, докато спрямо 2016 г. намалява с 3.0 процентни пункта.

Разходи на домакинствата

През 2020 г. домакинствата от област Бургас са изразходвали 5 786 лв. средно на лице, което е с 1.6% повече в сравнение с 2019 година. За периода 2016 - 2020 г. разходите на домакинствата се увеличават с 26.8%.

2. Общ разход и други средства средно на лице от домакинство в област Бургас

Източници на доходи	2016		2019		2020	
	лв.	%	лв.	%	лв.	%
Общ разход	4562	100.0	(5694)	(100.0)	5786	100.0
Потребителски общ разход	3706	81.2	(4747)	(83.4)	4743	82.0
Храна и безалкохолни напитки	1289	28.3	(1611)	(28.3)	1633	28.2
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	217	4.8	(210)	(3.7)	261	4.5
Облекло и обувки	177	3.9	(240)	(4.2)	214	3.7
Жилища, вода, електроенергия и горива	604	13.2	(680)	(11.9)	784	13.6
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	223	4.9	(242)	(4.3)	261	4.5
Здравеопазване	363	8.0	(631)	(11.1)	438	7.6
Транспорт	290	6.4	(379)	(6.7)	359	6.2
Съобщения	189	4.1	(261)	(4.6)	296	5.1
Свободно време, културен отдих и образование	161	3.5	(230)	(4.0)	248	4.3
Разнообразни стоки и услуги	193	4.2	(262)	(4.6)	250	4.3
Данъци	191	4.2	(301)	(5.3)	354	6.1
Социални осигуровки	231	5.1	(356)	(6.3)	424	7.3
Регулярни трансфери към други домакинства	82	1.8	(59)	(1.0)	79	1.4
Други разходи	352	7.7	(232)	(4.1)	185	3.2
<i>Влог</i>	347	x	(152)	x	510	x
<i>Изплатен дълг и даден заем</i>	65	x	(68)	x	56	x
Общо	4973	x	(5914)	x	6352	x

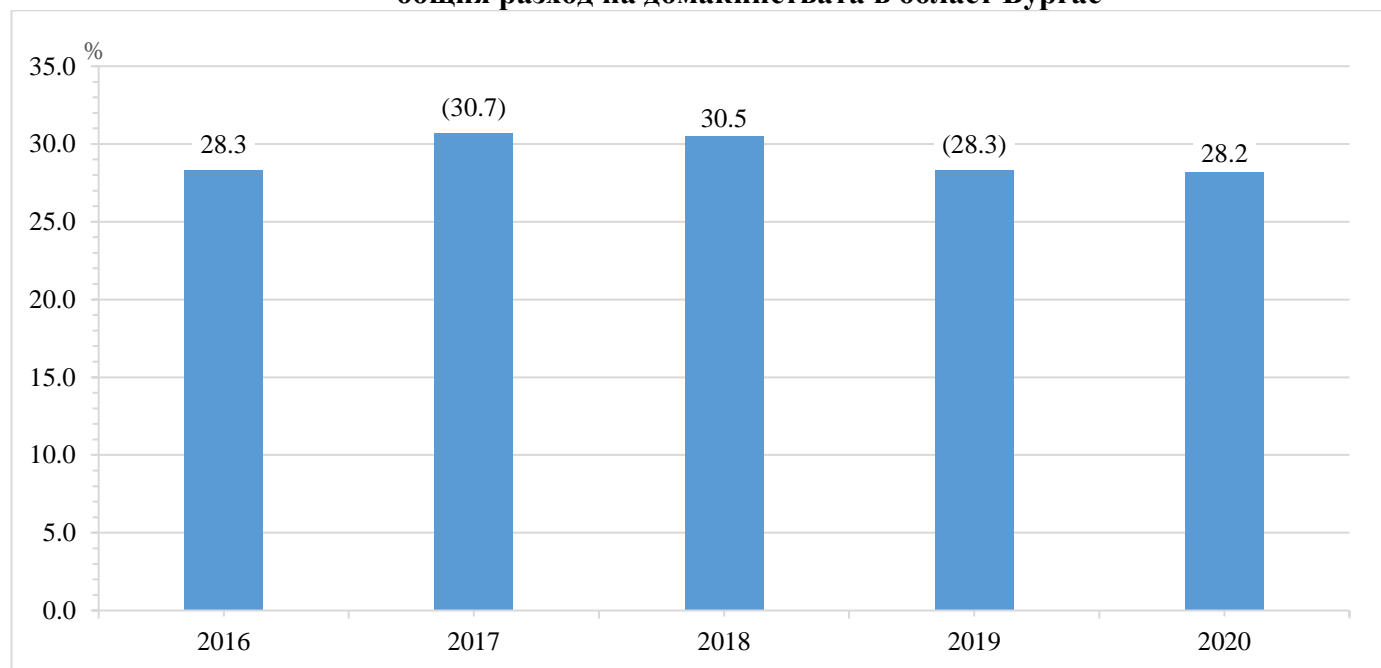
Относителният дял на потребителския разход от общите разходи на домакинствата се увеличава от 81.2% през 2016 г. на 82.0% през 2020 година.

През периода 2016 - 2020 г. се наблюдават следните промени по отношение на някои видове разходи средно на лице от домакинство:

- Изразходваните средства за храна и безалкохолни напитки през 2020 г. са 1 633 лв. и се увеличават с 1.4% спрямо 2019 г., а спрямо 2016 г. - с 26.7%;

- Разходите за облекло и обувки през 2020 г. са 214 лева. В сравнение с предходната година те намаляват с 10.8%, докато спрямо 2016 г. се увеличават с 20.9%;
 - Разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия, горива, жилищно обзавеждане и поддържане на дома), за последната година са 1 045 лева. В сравнение с 2019 г. те нарастват с 13.3%, а спрямо 2016 г. - с 26.4%;
 - За здравеопазване през 2020 г. са изразходвани 438 лв., което е с 30.6% по-малко от 2019 г. и с 20.7% повече спрямо 2016 година;
 - За транспорт и съобщения през 2020 г. са похарчени 655 лв., което е с 2.3% повече от 2019 г. и с 36.7% спрямо 2016 година;
 - Разходите за свободно време, културен отдых и образование през 2020 г. са 248 лева. В сравнение с 2019 г. те се увеличават със 7.8%, а спрямо 2016 г. - с 54.0%;
 - През последната година разходите за данъци и социални осигуровки са в размер на 778 лв. и се увеличават с 18.4% в сравнение с 2019 г., а спрямо 2016 г. - с 84.4%.
- През 2020 г. относителният дял на разходите за храна от общия разход е 28.2%.

Фиг. 4. Относителен дял на разхода за храна и безалкохолни напитки в общия разход на домакинствата в област Бургас

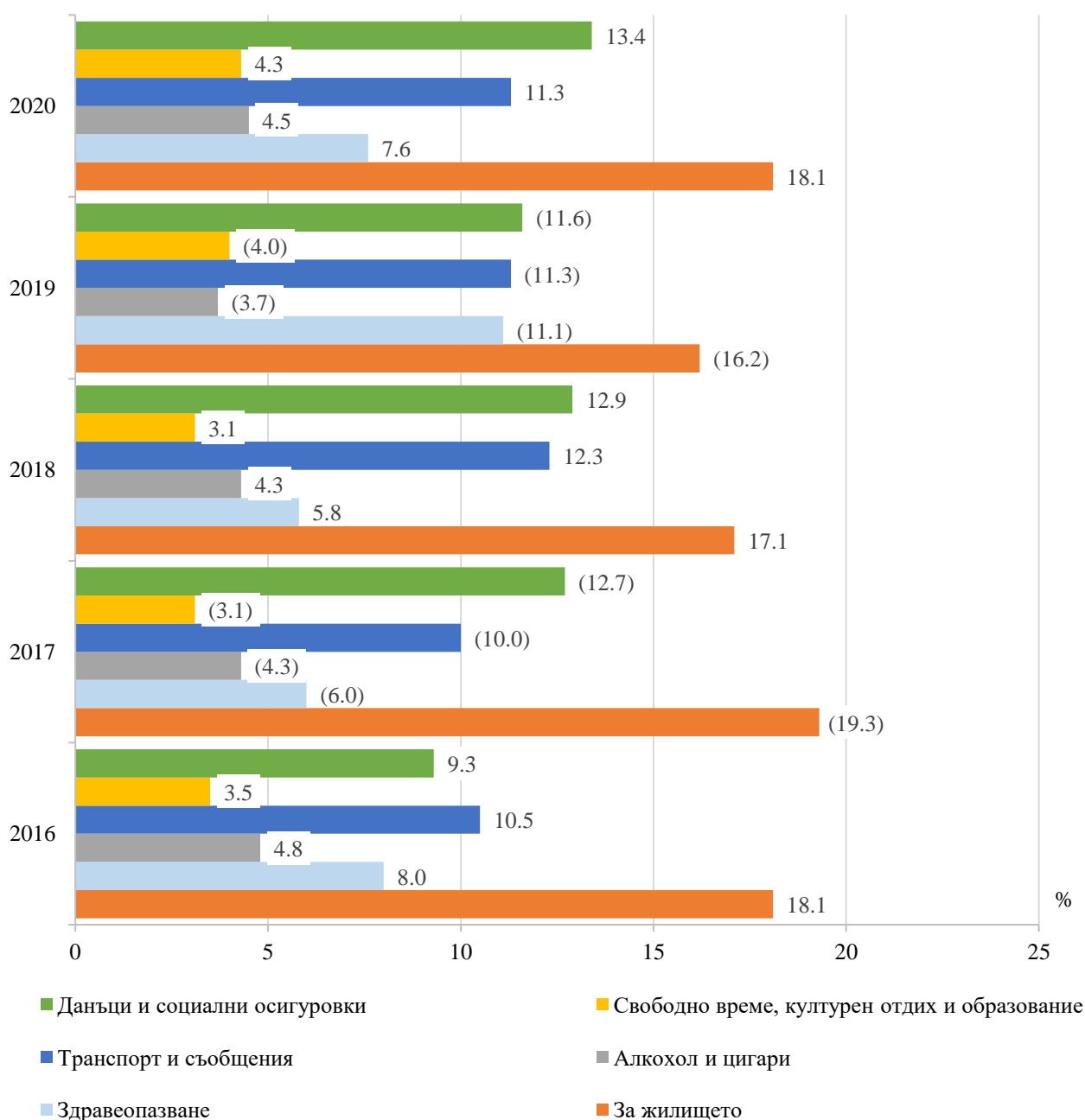
Относителният дял на разходите, свързани с жилището, се увеличава с 1.9 процентни пункта през 2020 г. спрямо 2019 г., докато в сравнение с 2016 г. остава непроменен.

Делът на разходите за данъци и социални осигуровки е 13.4% от общия разход през 2020 г., което с 1.8 процентни пункта повече в сравнение с 2019 г., а спрямо 2016 г. - с 4.1 процентни пункта.

Относителният дял на разходите за здравеопазване през 2020 г. е 7.6%, като съответно намалява с 3.5 процентни пункта спрямо 2019 г., а спрямо 2016 г. - с 0.4 процентни пункта.

През периода 2016 - 2020 г. дялът на разходите за транспорт и съобщения в общия разход е в рамките на 10 - 12%.

Фиг. 5. Относителен дял на някои видове разходи в общия разход на домакинствата в област Бургас

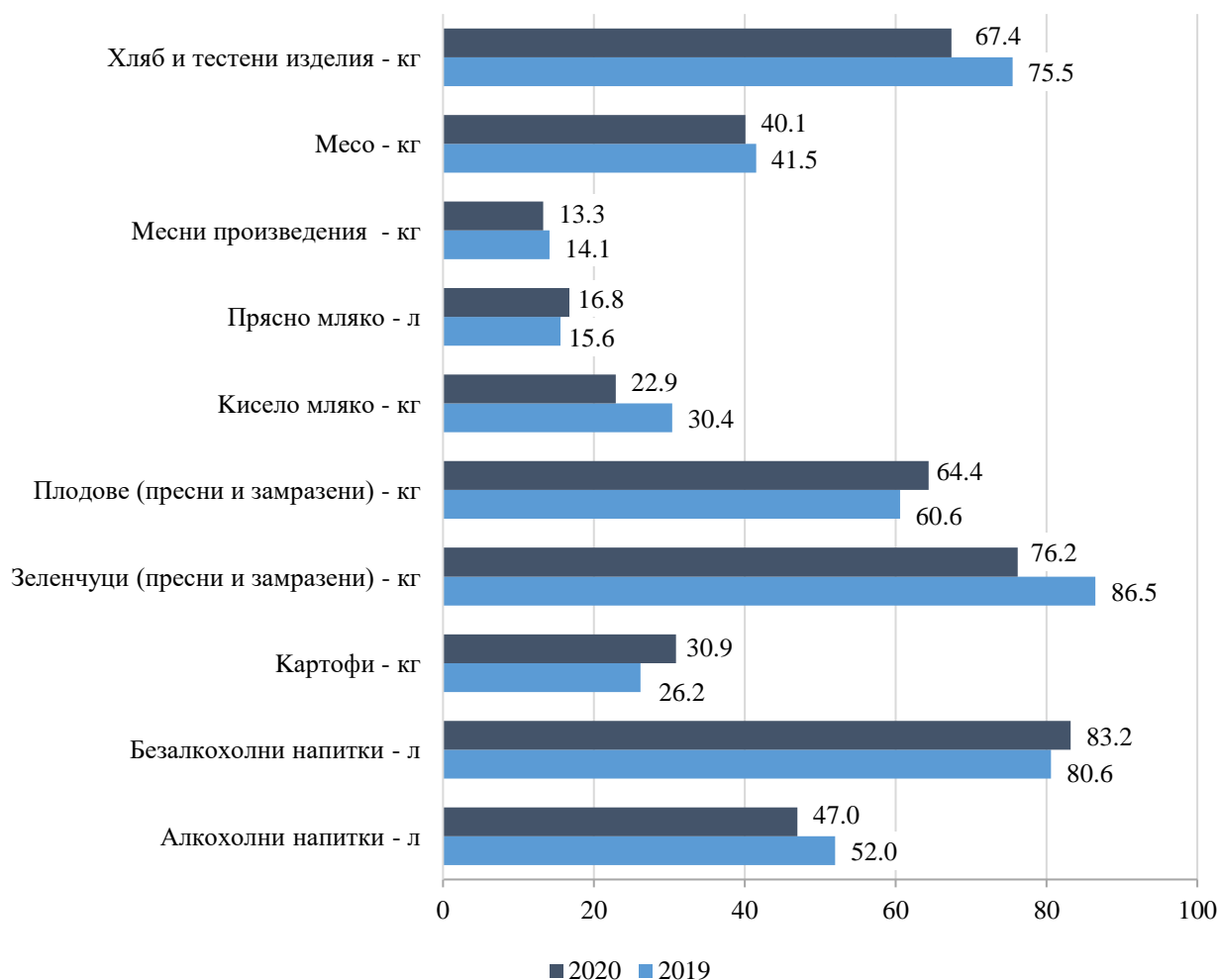

Потребление на домакинствата

През 2020 г. настъпват промени в потреблението на домакинствата в област Бургас спрямо 2019 година. Средно на лице от домакинство намалява консумацията на хляб и тестени изделия с 8.1 килограма. Намаление се отчита в потреблението на яйца от 152 на 151 бр., месо от 41.5 на 40.1 кг, зеленчуци от 86.5 на 76.2 кг и кисело мляко от 30.4 на 22.9 килограма. Увеличение е регистрирано в потреблението на плодове от 60.6 на 64.4 кг, зрял фасул от 4.7 на 6.2 кг, прясно мляко от 15.6 на 16.8 л, картофи от 26.2 на 30.9 кг, риба и рибни продукти от 9.1 на 10.0 кг и захар от 8.8 на 9.0 килограма. Без промяна остава потреблението на сирене.

На годишна база намалява потреблението средно на лице от домакинство на алкохолни напитки (от 52.0 на 47.0 л), докато при цигарите е регистриран ръст (от 511 на 671 броя).

Фиг.6. Потребление на основни хранително продукти и напитки средно на лице от домакинство в област Бургас през 2019 и 2020 година

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно** и **годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потребителският разход включва разходите на домакинствата за стоки и услуги съгласно международната Класификация на индивидуалното потребление по цели (COICOP).

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Покупателната способност на домакинствата представлява количеството стоки от даден вид, което може да се купи с паричния доход средно на лице от домакинство, ако същият се изразходва изцяло за покупката на тази стока през съответната година.

Повече информация и данни за наблюдението на домакинските бюджети са достъпни в Информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=3) и на сайта на НСИ, раздел „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ (<http://www.nsi.bg/node/3168/>).